

de mindre og større Fabrikker. Lidt efter lidt er det blevet saaledes, at ingen ung Mand kan finde Beskæftigelse paa de private Arbejdspladser, naar han ikke er Medlem af vedkommende Fagforening. Hvorlænge Staten kan holde sig udenfor denne Bevægelse, det er vel egentlig kun et Tidsspørgsmaal.

Saaledes gaar Tidens Strøm. Om det er godt eller galt, skal her ikke undersøges. Her skal kun peges paa Kendsgerningerne. Jeg gentager: Blomsten af Landets Ungdom er paa gode Veje til at blive en organiseret Hær; her er ganske sikkert et stort Arbejde at udrette for at denne Hær kan blive brugt i den sande Kulturs Tjeneste og ikke synke ned til at blive et blindt Redskab i Døgnpolitikens Tjeneste.

Jeg tør ikke yderligere lægge Beslag paa den Plads, dette Blad raader over. Maaske kan senere Traaden spindes videre. Her skal blot endnu siges: Maalet maa være dette, at det moderne Samfund indrettes saaledes, at Ungdommen føler sig tryggere i dette end i Fagforeningerne. Som Forholdene ere, kan det ikke undgaas, at Fagforeningerne tager sig ud som en knyttet Næve mod den saakaldte Overklasse. Dette Forhold er usundt for alle Parter; men hvor er Vismanden, der kan forvandle den knyttede Næve til et broderligt Haandslag?

Barnets Ret.

Et Indlæg i Anledning af „Frem med Faderens Navn“ og „Fortielsen Ret“.

Uden at ville gaa ind paa en Drøftelse af ovennævnte Artikler i Nr. 4, 5 og 6 i „Kvinden og Samfundet“, hvad der kun vilde trætte Læseren, skal efterfølgende Linier nærmest være et Forsøg paa at give et Bidrag til Løsningen af den Sag, der har fremkaldt Diskussionen, Barnets Ret nemlig.

Det er vel neppe for meget sagt, at af 10 ugifte Fædre løber de 9 — om de kan — gladelig fra Moder, Barn og alt Ansvar; de har tilfredsstillet deres Lyst eller deres brutale Begær, hvad kommer saa Resten dem ved! De er uden Agtelse for deres eget Legeme og Sjæl, hvor skulde man da kunne vente Agtelse eller Tanke for andres? Tænker de overhovedet, saa besmykker de for sig selv og andre deres Elskov eller deres Brynde med Ordet „Kærlighed“, saa man tifold maa give Digteren Ret, naar han udbryder:

„Ej noget Ord blev solet ned
i Løgn, som Ordet Kærlighed!“

Thi en „Kærlighed“, hvis Virkning, selv blot i første Led, kan have en skæbnesvanger Betydning for i det mindste to Mennesker, en Kvinde og et Barn, maa dog være af en ganske egen Beskaffenhed.

Hos Kvinden betragtes Følgerne af den blinde Given-efter for Elskovskravet som et Fald, hun ikke uden Forbrydelse kan løbe fra, men af hvilket hun i retsindige Menneskers Øjne dog atter kan rejse sig, om hun har Ansvarsfølelse nok til ikke at unddrage sig Moderpligten. Men fordi Følgerne ikke er mærkbare eller langvarige for Manden, skal hans Fald regnes for intet; han skal i almindeligt Omdømme være „lige god for det“, enten han saa har faaet sin Villie i pure Letsindighed, eller ved Forførelseskunster, eller ved det yderst hyppige, umyndige Tvangsmiddel, Truslen om at „skyde“, „drukne“ eller „hænge sig“, eller vel endog om at tage Livet af Kæresten, hvis hun ikke giver efter for hans Krav; ja, selv om han som gift, forbrydende sig mod Hustru og Børn, forfølger Tjenestepigerne i sit Hus eller udenfor — intet af alt dette skal komme ham til Skade paa hans „gode Navn og Rygte“: han hilses lige dybt for det, hvis han blot i andre Henseender formaar at gøre sig gældende.

Hos os blusser Harmen ikke over saadanne Forhold; vi finder os i det: „Saadan har Verden altid været; det bliver nu engang ikke anderledes o. s. fr.

Saa er det da godt at se, at der andetsteds kan fremkomme en Nidkærlighed, som kan give sig praktisk Udslag. Thi det maa vel være Harmen over

denne almindelige Slaphed, denne forbryderske Ansvarsløshed, der har bragt en norsk Stortingsmand til at fremkomme med et Lovforslag, der i lige Grad gør hans Hjerte og hans Hoved Ære, og som med en ringe Ændring kan tjene til Mønster for andre. Man dømme selv. Dog skal den Bemærkning straks forudsiges, at § 3 ikke er helt retfærdig, da man ikke har Lov til at forudsætte, at Manden altid har Hovedskylden; Pigen bør ogsaa pekuniært tage sin Tørn; ellers bliver hendes Modstandskraft slappet, og der lægges Sovepude under hendes Ansvarsfølelse, der sandelig ogsaa trænger til at holdes vaagen, for ikke at sige til at vækkes; thi som Regel er den blidelig indslumret, saa hun først bag-efter vaagner — og vaagner til Fortvivlelse, især over „Skammen“. Tilmed maa det ikke glemmes, at der end Forførere, saa er der ogsaa Forførsere, og at der kan være ikke alene blind og vanvittig „Elskov“ men ogsaa Beregning med i Spillet; ja, saa dybt kan vedkommende være sunken, at hun ikke engang véd, hvem der er Barnets Fader.

Her følger Lovforslagets enkelte Paragrafer; forøvrigt har jeg allerede for 5 Fjerdingaar siden fremdraget dem i en Artikel i „Nationaltidende“.

§ 1. Faderen har samme Opdragelses- og Forsørgelsespligt overfor et uægte født Barn som overfor Ægteskabsbørn.

§ 2. Barnet har Arveret ogsaa overfor Faderen og har Ret til at antage hans Familienavn.

§ 3. Som Regel paalægges den hele Udgift til Barnets Underhold og Opdragelse Faderen.

§ 4. Moderen har Ret til et særligt Bidrag som Erstatning for sin ved Svangerskabet og Barnets Pleje formidskede Arbejdsevne og Arbejdsfortjeneste.

§ 5. Bidraget til Moderen under Svangerskabet og under Nedkomsten paalægges Faderen før Barnets Fødsel.

§ 6. Resolution for Bidragene foranlediges af Øvrigheden afgivet uden Moderens Begæring, og vedkommende offentlige Myndighed tilpligtes at indkræve Bidragene uden Udgift for Moderen.

§ 7. Strafansvar for Faderens Forømmelse af sine Pligter overfor Moder og Barn skærpes. Samfundet bør drage Omsorg for et bedre og kraftigere Tilsyn med forsømte Børn.

Som man ser af § 2 er der aldeles ingen Tvang for Moderen til at opgive Faderens Navn; her er kun Tale om, at hun har Ret til at give Barnet hans Navn, og dette er et stort Fortrin fremfor den hos os paatænkte Tvang. § 3 burde, som ovenfor bemærket, absolut forandres derhen, at Moderen faar sin Del af Udgiften til Barnets Plejeløn, (der i Regelen er 16 Kr. maanedlig) samt til dets Klæder og øvrige Fornødenheder; (hos os plejer Faderens Bidrag kun af Øvrigheden at ansættes til 6—7 Kr.; alt det øvrige paahviler Pigen, og tit faar hun ikke engang det fastsatte Beløb). Hvad der menes med det „aarlige Bidrag“ i § 4 trænger til nærmere Forklaring; thi ud over 2 Aar, Tiden før og efter Barnets Fødsel, synes dette Bidrag til Moderen ikke at burde strække sig. § 5 synes fuldkommen retfærdig; ligesaa § 6, der nærmest tager Sigte paa Fædrenes Tilbøjelighed til fejgt at undløbe; dog er „uden Udgift for Moderen“ senere forandret til „med Gebyr for Politimyndighederne“. Ligeledes er § 7 senere udvidet ved Bestemmelsen om, at dersom Barnefaderens Bidrag ikke indkommer i rette Tid, kan det udbetales af det offentlige og derefter, tilbagebetalt fra Faderens Opholds- eller Hjemstavnskommune, regnes som Fattigunderstøttelse til ham, saa at han derved mister sine statsborgerlige Rettigheder.

Som man ser, er hele Lovforslaget nærmest at betragte som en Bom, man ikke kan eller skal komme udenom, altsaa som en Hindring; og hvis man alligevel forser sig mod Sædelighedskravet og Ansvar, da rejser Lovforslaget et Værn for Barnet baade før og efter dets Fødsel, da den ugifte Moder i de allerfleste Tilfælde, selv under Forudsætning af god Villie, er ude af Stand til alene at sørge forsvarligt for Barnet, hvorfor hun ofte fristes til Attentat mod dets Liv eller nødes

til at udsætte det for slet Forplejning. Men dernæst vil det ogsaa have sin store Betydning, at Manden ad Lovens Vej faar en stærk Advarsel om Afhold paa et Punkt, hvor han synes særlig udsat for Fristelse: han ved da, at han ikke kan løbe fra Følgerne; de vil udefra ramme ham, sent eller tidlig, og han har at tage sig i Agt. Skulde Loven, forvænt som han er, synes ham at være for stærkt til Gunst for Pigen, saa hun kunde opfordres til at gøre Jagt paa ham, maa han lære at tage Vare paa sig.

Lovforslaget synes da nærmest at skulle være en Støtte for svage Karakterer — thi man vil vel indrømme, at en Given-efter for Lidenskab er Karaktersvagheit —, en Støtte altsaa af omtrent samme Natur, som den Gladstone omtalte, naar han med Hensyn til Drikkeriet sagde, at saa længe Menneskeheden ikke er saaledes optugtet, at den kan tøjle sig selv, saa er det Øvrighedens Pligt at opstille saa mange materielle Skranke for Lidenskab som vel muligt.

At det er af yderste Vigtighed samtidig at vække en stærk offentlig Stemning for Afhold paa det erotiske Omraade udenfor, og for Maadehold indenfor Ægteskabet siger sig selv; thi det er dog først ad Frivillighedens Vej, at det egentlige Fremskridt sker. Ganske vist hedder det: Opfyld Jorden og gør Eder den underdanig; men der er intetsteds sagt, at vi skal overfylde den. En Forfatter*) siger træffende: „Det er vistnok Forældres første Pligt at opfylde deres Forældrepligt, men det er ikke Menneskers første Pligt at blive Forældre.“ — Fødselsprocenten aftager da ogsaa i alle civiliserede Lande, og det i alle Klasser, om end mindst i de laveste; til Firlinger og Femlinger, der ikke saa sjældent kunde forekomme i Oldtiden, kender vore Dage intet. — Den fremadskridende Kultur lærer os, at Livslykke ikke skabes ved at adlyde netop de menneskelige Tilbøjeligheder, der gør sig gældende med mest brutal Styrke, eller som udøver det stærkest udbredte Herredømme. Men „for Øjeblikket stikker vi dybt i et bedrøveligt Uføre, som slemt røber den erotiske Naturdrifts Overherredømme og den ringe Udvikling af den modsvarende moralske Trang, Slægtfølelsen. Vor Retslære, vor Religion, vor Morallære, har endnu ikke opdaget den!“ —

At forvolde et Menneskes Død er, som bekendt, strafbart; men at forvolde et Menneskes Liv, som man ikke kan forsørge, har Lovgivningen intet at sige paa, i hvert Fald ikke, naar det sker i Ægteskabets helligede Form. — At berøve et samtidigt Individ Helbredet, kan man maatte bøde overmaade slemt for; men gælder det et fremtidigt Individ, er Lovene stumme. At indespærre et Menneske een Dag i et lukket Rum straffes strengt; men indespærre et Menneske for Livstid i et usundt og smertende Legeme kan man ustraffet. At berøve en samtidig 10 Kr. er en farlig Sag; men berøve en Efterkommer Livsglæden, det kan man i bedste Harmoni med saavel vor Religion, som vor Moral- og vor Retslære.

Hertil er dog at bemærke, at intet af alt dette kan ske i virkelig Overensstemmelse med Aanden i den kristne Religion. At Mennesker er slappe eller endnu ikke, trods al Teologi, har uddybet Kristendommens Morallære, er en Sag for sig og bør ikke, som det saa ofte sker, lægges selve Religionen til Last. Men at der i alt det ovenanførte „er et Snæversyn, som maa fordres sprængt“, derom kan vi vel let blive enige med Harris Aall. „Det maa kunne fremstilles som almenlydige Lov, at den Skadetilføjelse, som, rettet mod et nulevende Menneske, er en Forbrydelse, i næsten højere Grad er en Forbrydelse naar det er et fremtidigt og fuldstændig forsvarsløst Væsen, der kommer til at undgælde for den. — Men et Nutidsmenneske er ikke engang naaet frem til at tage de Hensyn til sine fremtidige Børn, som han ved Lovens største

*) Nordmanden Harris Aall, af hvis seneste Arbejde: „Opdragelse til Forældre“, jeg i det efterfølgende vil tillade mig et stærkt sammenstrængt kort Uddrag, tildels i Citater.

Straffe kan bringes til at vise en fremmed.“

Som man vil indse gælder, og det med Rette, alt det ovenanførte i lige Grad Forholdet i og udenfor Ægteskabet. — At Lovgivningsmagten, men først og fremmest vor egen sædelige Opdragelse og Opfattelse paa dette Punkt trænger stærkt til nye Impulser, er klart. Det er dog Mennesker, der skal give Lovene; jo højere og renere derfor den almindelige Sædeligheds- og Retsfølelse er, desto retfærdigere og desto bedre Love faar vi — Love, der ogsaa tager Sigte paa Fremtidsslægten og ikke alene drukner i Hensyn til den nuværende Slægts Skødesynder.

Kvindesamfundets Citymøde forleden (hvor der forhandlede om Retsbeskyttelse for Børn i daarlige Hjem*) saa vel som den paatænkte Indsendelse til Myndighederne af et Andragende om Værn og Ret for det udenfor Ægteskabet fødte Barn, bærer Vidne om at vi nu ogsaa hos os ærlig søger Udveje af vort moralske Uføre; lad os da fremfor alt finde det rette Udgangspunkt: Hensynet til de uskyldige. At det bliver de skyldige, der mer og mindre kommer til at bøde, kan og bør lige saa lidt undgaas i dette som i alle andre Forhold — det at sætte Børn i Verden er ikke i saa høj Grad som hidtil ment „et privat Anliggende“; det vedkommer baade Samfundet og Fremtidsslægten.

H. Thaarup.

Af vor Brevkasse.

I sidste Nr. af „Kv. og Samf.“ knæstattes Per Sprogvids ny Ord Livbrø, og der udtales med det samme et Ønske om, at faa et Navn til et andet Klædningsstykke, „nemlig det tvendte Skørt, som bæres ovenpaa Livbrogene o. s. v.“

Ligger Navnet ikke snublende nær i Tve skørt?

Det Navn har god Klang, falder let paa Tungen og siger forstaaeligt, hvad der menes. — Gaar vi langt tilbage i Tiden, findes der beslægtet Anvendelse af Ordet i „Tveskæg“.

J. V.

Vi anbefaler, med Tak til J. V. Ordet til vore Læsere.

En af vore Medarbejdere skriver i et privat Brev følgende aktuelle Bemærkning:

I det hele taget finder jeg først „Kvindeligheden“ rigtig elskelig, naar den optræder hos Manden; hos Kvinden faar den let en Afsmag af noget blødsødent. I lige Maade skatter og beundrer jeg først rigtig „Mandigheden“, naar jeg træffer den hos en Kvinde, thi hos Manden har den som oftest et Stærk af Brutalit. Det vil med andre Ord sige, at efter min Mening staar det Menneske højest, hvis Sjæl er en Forening af, hvad man forstaar ved ægte Kvindelighed og sand Mandighed. — Men nu er jeg nok rigtig i Færd med at „knuse Kvinden!“

En Indsender, H. S. udtaler sig om Spørgsmaalet Frue eller Frøken og mener, at man ved den foreslaaede Ordning nærmest vilde komme af Asken i Ilden, idet man da ved den givne Titel altid vilde mindes om sin Alder. Var det da ikke bedre at prøve en hel ny Fællestittel?

Ja, Meningen skulde vel netop være at vise en skyldig Respekt for Alderen. Et Fællestavnavn har vi jo allerede i Ordet „Kvinde“. Til at skille mellem ugift og gift har vi Pige og Kone. Det, det gælder om er en Titel brugelig i Tiltale af fremmede, der ikke først skal behøve at spørge om Livsstilling eller Kaar. Det sker jo allerede nu saa ofte, at man i Butiker siger „Fru“ overfor den ældre Kvinde. Frøken betyder lille Frue og passer derfor i Virkeligheden slet ikke i ærbødig Tiltale til ældre, derimod fortræffelig overfor den unge, hvad enten hun har en Mand eller ej. Og paa Tysk bruger man nok saa gerne Hunkensordet Frau i Stedet for Intetkønsordet Weib som Fællestavnavn. Den gamle Fruerstue samlede vel ogsaa baade gifte og ugifte, mene Jomfruburet var forbeholdt den grønne Ungdoms

„Vi som Kvinder“.

Kære Fru Aggersborg!

Da jeg forleden bad Hr. Birkedal oversætte nævnte Digt for dette Blad, var det ganske afgjort ikke „for at komme de stakkels Mænd til Hjælp mod os“; jeg tror, de rigtig godt kan hjælpe sig selv, og jeg saalidt som De og Charlotte Stetson (der forøvrig nu har „omgittet“ sig og hedder Gilman) ser Kvindesagen som en Kamp mellem

*) Se „Forhandlingen“ paa 3. Side i Nr. 6 af „Kv. og Samf.“